

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců JUDr. Jitky Hroudové a Mgr. Marka Bedřicha v právní věci

žalobce: **X**, nar. X
státní příslušnost Vietnam,
v řízení zastoupeného Mgr. Markem Sedlákem,
advokátem se sídlem Brno, Příkop 8

proti
žalovanému: **Velvyslanectví České republiky v Hanoji,**
Hanoi, 13 Chu Van An

v řízení o žalobě proti usnesení žalovaného ze dne 9. 8. 2017, č. j.: 2950/2017-HANOI

takto:

- I. Usnesení Velvyslanectví ČR v Hanoji ze dne 29.8.2017, č.j. 2950/2017-HANOI, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 19 456 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Marka Sedláka, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhá přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 8. 2017, které spočívá v tom, že v záznamu o usnesení je uvedeno, že žádost je nepřijatelná, neboť „cizinec si předem nesjednal termín k podání žádosti, ačkoli tato povinnost je zastupitelským úřadem stanovena § 169h odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb.“
2. K věci uvedl, že se dne 29. 8. 2017 osobně dostavil se svým právním zástupcem a se zástupkyní zmocněnou pro přítomnost při osobním podání jeho žádosti o vydání zaměstnanecké karty k žalovanému, kam byl na základě sjednaného termínu pro podání žádosti o krátkodobé schengenské vízum vpuštěn v úředních hodinách do vnitřních prostor žalovaného. Při kontrole žalobcovy registrace byla zkontrolována jeho totožnost. Následně podal žalobce na úředním formuláři s příslušnými náležitostmi žádost o zaměstnaneckou kartu. Po podání žádosti byla tato žádost i s náležitostmi žalobce vrácena zpět spolu se stejnopisem usnesení žalovaného o nepřijatelnosti této žádosti podle § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců.
3. Žalobce namítá, že termín k podání žádosti měl sjednán (byť k podání žádosti o krátkodobé schengenské vízum), protože bez sjednání termínu by nebyl v úředních hodinách vpuštěn do vnitřních prostor žalovaného. Dále zdůraznil, že žalovaný obecně není oprávněn na základě nyní platné právní úpravy žádost posoudit jako nepřijatelnou podle § 169h/1 písm. a) z důvodu nesjednání termínu pro osobní podání žádosti. Podle tohoto ustanovení je žádost nepřijatelná pouze v případě, kdy cizinec nedodrží způsob sjednání termínu pro podání žádosti, který stanoví zákon o pobytu cizinců. Ten však žádný způsob sjednání termínu pro podání žádosti nestanoví. Ustanovení § 169f sice stanoví povinnost sjednat si termín osobního podání žádosti, avšak není možno odděleně používat od ustanovení § 169h/1 písm. a) zákona. V návaznosti na ustanovení § 169h odst. 1 písm. a) zákona však zastupitelský úřad nemůže na své úřední desce zveřejnit jakýkoliv způsob sjednání termínu podle vlastního uvážení, ale pouze takový způsob, který je výslovně stanovený zákonem o pobytu cizinců.
4. Žalovaný na své úřední desce dne 23. 8. 2017 zveřejnil informaci: „Velvyslanectví České republiky v Hanoji oznamuje, že žadatel je v souladu s § 169f zákona o pobytu cizinců povinen si předem sjednat osobní podání žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu prostřednictvím systému Visapoint“. Žalobce k tomu namítá, že registrace prostřednictvím systému Visapoint není jakožto způsob sjednání termínu osobního podání žádosti v zákoně o pobytu cizinců stanovena. Navíc se žalobce pokoušel do systému Visapoint registrovat po zveřejnění informace, avšak vždy mu systém odpověděl, že žádné termíny nejsou volné a má se o registraci pokusit později. Žalovaný tedy na své úřední desce zveřejnil způsob sjednání termínu pro podání žádosti prostřednictvím systému Visapoint, který není stanoven zákonem a který navíc registraci fakticky neumožnil. Žalobce proto dosáhl vpuštění do prostor žalovaného na základě registrace k podání žádosti o dlouhodobé vízum za účelem studia, kterou si zajistil ještě před 15. 8. 2017.

5. V záznamu usnesení je dále uvedeno, že žádost je nepřijatelná, neboť žádost nebyla podána osobně – § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Toto tvrzení je nepravdivé, neboť vstupem žalobce do prostor žalovaného byla zkontrolována jeho totožnost. Totožnost byla kontrolována i na podací přepážce při podání žádosti. S úřední osobou, která s ním komunikovala prostřednictvím tlumočnického vietnamského zaměstnance žalovaného, jednal také osobně.
6. Žalobce dále namítá, že žalovaný při svém jednání a rozhodování použil nové ustanovení § 169h zákona o pobytu cizinců účinné od 15. 8. 2017. Není proto jisté, zda usnesení podle tohoto ustanovení podléhá soudnímu přezkumu. Žalobce proto podává žalobu podle § 65 a následující zákona č. 150/2002 Sb. proti usnesení žalovaného a in eventum podává rovněž žalobu na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, když bez právního důvodu označil za nepřijatelnou žalobcovu žádost o zaměstnaneckou kartu a vrátil mu tiskopis žádosti a předložené doklady. Podání této žaloby podporuje názor Nejvyššího správního soudu uvedený v rozsudku 6Azs 326/2016 ze dne 26. 7. 2017.
7. Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě ke skutkovému stavu uvedl, že se žadatel zaregistroval do systému Visapoint k podání žádosti o krátkodobé schengenské vízum a při osobní návštěvě ZÚ Hanoj dne 29. 8. 2017 předal pověřenému pracovníku ZÚ Hanoj v rozporu s registračními údaji v systému Visapoint žádost o zaměstnaneckou kartu. ZÚ Hanoj svým usnesením konstatoval nepřijatelnost žádosti, neboť si žalobce nesjednal termín k podání žádosti a žádost tak nebylo možné považovat za osobně podanou. Nepřijatelná žádost spolu se záznamem o usnesení byla zastupitelským úřadem následně žadateli vrácena zpět. Žalovaný dále sdělil, že nepřijatelnou žádost spolu s příloženou žádostí o upuštění od osobního podání žádosti o zaměstnaneckou kartu svým usnesením ze dne 27. 9. 2017, č. j. 2950/2017-Hanoi, zamítl a řízení o žádosti o udělení zaměstnanecké karty zastavil. Proti tomuto usnesení podal žadatel rozklad, ve kterém se dožaduje zrušení napadeného usnesení a vrácení věci ZÚ Hanoj k novému projednání.
8. Žalovaný zdůraznil, že usnesení podle § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců není konstitutivní a nepodléhá soudnímu přezkumu. Žaloba proti rozhodnutí je proto podle něj nepřipustná. Pokud by soud uznal žalobu za přípustnou, považuje ji za nedůvodnou, neboť povinnost je splněna pouze, pokud se žadatel zaregistroval pro druh a účel pobytového oprávnění, který skutečně zamýšlí podat. Jednak se dle žalovaného jednalo o tzv. disimulovaný úkon, navíc by registrací k osobnímu podání žádosti o jiný druh pobytového oprávnění získal žadatel neoprávněnou výhodu vůči ostatním žadatelům o zaměstnanou kartu, který zákon dodržel. Výše uvedený postup žalobce nelze proto považovat za splnění registrační povinnosti ve smyslu § 169f zákona o pobytu cizinců. Žalovaný pak také zdůraznil, že zákon určení konkrétního způsobu ponechává na zastupitelském úřadu.
9. Dále žalovaný zdůraznil, že pokud termín nebyl platně sjednán, je pro účely podání žádosti pro určitý druh účelu pobytového oprávnění potřeba na žadatele hledět, jako by nebyl osobně přítomen, byť by se fyzicky nacházel v prostorách zastupitelského úřadu. Opačný výklad by zcela popřel účel, který je povinností sjednat si předem termín osobního podání žádosti sledován. Žalovaný se pak vyjádřil k registračnímu systému Visapoint ve světle rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017 č. j. 10Azs 153/2016-52 a zdůraznil, že Nejvyšší správní soud řešil situaci před novelou zákona o pobytu cizinců, když novela prostřednictvím ustanovení § 169d odst. 2, § 169f a § 169h výslovně zmocňuje zastupitelské úřady k provádění regulace podávaných žádostí již na zastupitelských úřadech. Zákonodárce tak stanovil, že nikoli každý má právo na podání

žádosti, ale pouze ten, kdo vyhoví požadavku na sjednání termínu osobního podání žádosti, představující regulační nástroj počtu žadatelů a naplňující tak základní funkci víz jako opatření migrační politiky státu. Zastupitelský úřad v souladu s § 169f zákona o pobytu cizinců určil jako způsob sjednání termínu pro osobní podání žádosti systém Visapoint. Proto se může možnosti podat žádost domáhat pouze ten, kdo si takto stanoveným způsobem sjednal termín osobního podání žádosti. Systém Visapoint byl funkční, protože plnil svou regulační funkci. Ani skutečnost, že se žalobce nemohl na základě systému Visapoint přihlásit, ho neopravňovala k obcházení stanoveného způsobu podané žádosti. Systém byl od 1. 11. 2017 na všech zastupitelských úřadech v ČR pozastaven a nahrazen jiným způsobem registrace. Závěrem žalovaný navrhl, aby soud, pokud uzná žalobu za přípustnou, žalobu zamítl jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 s. ř. s.

10. U jednání soudu účastníci setrvali na svých dosavadních stanoviscích, která podpořili odkazy na aktuální judikaturu.
11. Ze správního spisu je patrný skutkový stav, jak jej popsal žalovaný ve vyjádření k podané žalobě.
12. O podané žalobě rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 9.10.2018, č.j. 11 A 183/2017 - 37, kterým žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, když nejprve uvedl, že rozhodnutí o nepřijatelnosti žádosti podle § 169h zákona o pobytu cizinců je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., tudíž není vyloučeno ze soudního přezkumu. Dále s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2018, č. j. 4 Azs 150/2018 - 35, městský soud uvedl, že i rozhodnutí o nepřijatelnosti žádosti je nutné řádně odůvodnit ve smyslu § 68 odst. 3 správního řádu. Této povinnosti však v právě posuzovaném případě žalovaný nedostál. V napadeném rozhodnutí jsou pouze uvedeny dva důvody nepřijatelnosti žádosti, ale jejich naplnění není nijak odůvodněno. Co se týče námitek ohledně kvalit a funkčnosti objednávacího systému Visapoint, uzavřel městský soud s ohledem na již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 150/2018 - 35 a také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 - 52, že v posuzovaném případě bylo třeba na žádost žalobce pohlížet jako na žádost podanou zcela řádně, ač byla podána „*nouzovým*“ způsobem (tj. v termínu určeném pro podání žádosti o jiný typ pobytového oprávnění), a nebyl zde důvod pro vyslovení důvodu nepřijatelnosti podle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců a § 169h odst. 3 téhož zákona. Podstatné totiž podle městského soudu bylo, že v právě posuzovaném případě žalobce doložil, že se pokoušel opakovaně přes objednávací systém Visapoint k podání žádosti objednat, ale neúspěšně.
13. Uvedený rozsudek městského soudu ke kasační stížnosti podané žalobcem Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 27.6.2019, č.j. 4 Azs 322/2018 - 36 zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení, když uvedl, že v rozsudku ze dne 21. 11. 2018, č. j. 6 Azs 289/2018 - 31 Nejvyšší správní soud vyslovil, že „*stěžovatel [...] učinil výrok usnesení „žádost je nepřijatelná“ na základě toho, že si žalobkyně předem nesjedнала termín k jejímu podání a nepodala ji osobně. Takovéto odůvodnění považuje Nejvyšší správní soud vzhledem ke specifické povaze usnesení o nepřijatelnosti žádosti podle § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců za zcela dostatečné.*“ s tím, že v nyní projednávané věci neshledal důvody pro odchýlení se od svých dřívějších závěrů. Z toho důvodu i nyní napadené rozhodnutí posoudil tak, že obsahuje, byť v míře omezené, důvody vysvětlující jeho závěry.

14. Městský soud v Praze na základě výše uvedeného znovu přezkoumal podle ustanovení § 75 zákona č.150/2002 Sb., soudního řádu správního ve znění pozdějších předpisů, napadené rozhodnutí. Vázán právním názorem vyjádřeným ve výše uvedeném zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu (ustanovení § 110 odst. 3 s.ř.s.) přezkoumal znovu žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správním orgánem z hlediska žalobních námitek uplatněných v podané žalobě a při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí (ustanovení § 75 s.ř.s.). Po té opět dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
15. Soud pro úplnost uvádí, že se Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku ztotožnil s názorem zdejšího soudu o přezkoumatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí ve správním soudnictví, když odkázal na to, že již v rozsudku ze dne 16. 5. 2018, č. j. 6 Azs 82/2018 – 19 dovedl, že usnesení o nepřijatelnosti žádosti o pobytové oprávnění je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. Proti takovému rozhodnutí sice nejsou v systému veřejné správy přípustné žádné opravné prostředky, neboť se jedná o usnesení, které se pouze poznamenává do spisu (§ 76 odst. 5 správního řádu), lze je však napadnout přímo správní žalobou (srov. též usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. května 2017, č. j. 7 Azs 227/2016 - 36). Na tomto právním názoru setrval Nejvyšší správní soud i v rozsudcích ze dne 16. 5. 2018, č. j. 6 Azs 80/2018 - 19, ze dne 27. 6. 2017, č. j. 1 Azs 26/2018 - 37, ze dne 1. 7. 2018, č. j. 9 Azs 123/2018 - 26, nebo ze dne 15. 8. 2018, č. j. 4 Azs 150/2018 - 35. Městský soud vázán názorem Nejvyššího správního soudu ve zrušujícím rozsudku proto napadené rozhodnutí opět přezkoumal.
16. Městský soud ve svém předchozím rozhodnutí konstatoval nedostatečné odůvodnění napadeného usnesení o nepřijatelnosti žádosti, když přitom vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15.8.2018, č.j. 4 Azs 150/2018 – 35, ve kterém uvedl, že je s ohledem na dopad rozhodnutí do práv cizince, i s ohledem na formální náležitosti tohoto úkonu, třeba trvat i na požadavku na řádné odůvodnění takového usnesení. Jak soud již výše uvedl, Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku, jehož závěry je soud vázán, konstatoval, že napadené rozhodnutí obsahuje, byť v míře omezené, důvody vysvětlující jeho závěry. Proto městský soud považuje nadále napadené rozhodnutí za přezkoumatelné a důvody zde uvedené za dostatečné. Z napadeného rozhodnutí - záznamu o usnesení - je patrné, že žalovaný spatřuje nepřijatelnost žádosti v tom, že „*cizinec si předem nesjednal termín žádosti, ačkoli je tato povinnost zastupitelským úřadem stanovena - § 169h odst. 1 písm. a) zákona*“, a že „*žádost nebyla podána osobně - § 169 odst. 3 zákona o pobytu cizinců*“. Z vyjádření žalovaného k podané žalobě pak městský soud zjistil, že důvodem pro vydání usnesení o nepřijatelnosti bylo, že se žadatel zaregistroval do systému Visapoint pro jiný druh a účel pobytu, než pro který následně podal na přepážce ZÚ Hanoj žádost, což nelze považovat za splnění registrační povinnosti ve smyslu § 169f zákona o pobytu cizinců, a že právě z tohoto důvodu nepovažoval žádost za osobně podanou.
17. Městský soud se již v předchozím rozhodnutí zabýval i námitkami, které se týkaly kvalit a funkčnosti „*objednávacího systému Visapoint*“, ke kterým se však Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku nevyjádřil. Městský soud neshledal žádný důvod, pro který by se měl od své předchozí úvahy odchýlit, a proto znovu uvádí, že při posouzení těchto námitek vycházel z rozsudků Nejvyššího správního soudu, který například ve výše citovaném rozsudku 4 Azs 150/2018, ve kterém byla řešena shodná situace, jaká je předmětem tohoto řízení, uvedl, že „*V posuzovaném případě je nicméně nutno s ohledem na rozsudek rozšířeného*

senátu NSS ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 - 52, č. 3601/2017 Sb. NSS, na žádost žalobce nablížet jako na účinně podanou. Žalovaný proto již z tohoto důvodu nebyl oprávněn vyslovit důvod nepřijatelnosti podle § 169h odst. 1 písm. a) ani odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Nejvyšší správní soud konstatuje, že v posuzovaném případě byla žalobcova žádost podána „nouzovým“ způsobem v rozporu s postupem předpokládaným zákonem, jelikož byla podána v termínu určeném pro podání žádosti o jiný typ pobytového oprávnění. Přesto ji však bylo nutné věcně posoudit, jelikož žalobce se byl povinen objednat k jejímu podání přes systém Visapoint, tj. způsobem, který byl v judikatuře správních soudů opakovaně a dlouhodobě označován jako neodpovídající požadavkům zákona.“

18. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k této otázce v cit. rozsudku č. j. 10 Azs 153/2016 - 52 uvedl: „Na jedné straně účinky žádosti „nouzově“ podané způsobem, který je obecně vzato nežádoucí, avšak který je jedinou účinnou obranou žadatele před nezákonným jednáním veřejné správy spočívajícím v tom, že mu neposkytne v přiměřené lhůtě možnost podání žádosti postupem zákonem standardně předpokládaným. Zde rozšířený senát konstatuje, že závěry judikatury o tom, že žádost je za takovýchto podmínek podána účinně, jsou v podmínkách dosavadního jednání veřejné správy zcela správné a jsou jediným alespoň v určité míře účinným nástrojem k ochraně práva žadatelů na to, domáhat se stanoveným postupem svého práva u správního orgánu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Dokud veřejná správa svůj přístup zásadně nezmění, není důvodu na nich cokoli měnit.“ Rozšířený senát také konstatoval: „Je na veřejné správě, jakým způsobem „technicky“ uspořádá vyřizování žádostí o nejružnější pobytová oprávnění tak, aby byla schopna je za přiměřených nákladů zvládat. Musí však v každém případě umožnit žadatelům takové žádosti v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem podat. Je na veřejné správě, zda ke splnění tohoto úkolu využije informační technologie, vícestupňovou proceduru posuzování žádostí, prvky náhodného výběru, nástroje ekonomické regulace (správní poplatky v citelné výši) anebo kombinaci některých z těchto či jiných nástrojů. Zvolené nástroje však musí být založeny na racionálních a férových pravidlech a umožňovat průběžnou i následnou kontrolu toho, že nejsou zneužívány či používány svévolně.“
19. S ohledem na výše uvedené městský soud shodně se závěry Nejvyššího správního soudu uzavírá, že za účinnosti objednávacího systému Visapoint bylo nezbytné na žádost žalobce, přestože byla podána „nouzovým“ způsobem, pohlížet jako na žádost řádně podanou a nebyl zde vůbec žádný prostor pro vyslovení důvodu nepřijatelnosti podané žádosti podle § 169h odst. 1 písm. a) ani § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Nelze totiž přehlédnout, že žalobce v nyní posuzovaném případě doložil, že se pokoušel opakovaně přes objednávací systém Visapoint k podání žádosti objednat, avšak neúspěšně. Pokud tedy žalobce následně žádost „nouzovým“ způsobem podal, byly tedy splněny podmínky pro to, aby se žalovaný podanou žádostí zabýval věcně a nikoli podmínky pro rozhodnutí o nepřijatelnosti podané žádosti.
20. Ke shodnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud i v rozsudku ze dne 15.8.2019, č.j. 10 Azs 104/2019 - 36, který se navíc zabýval i situací, která dle žalovaného měla nastat při podání žádosti. I v nyní projednávané věci ze spisového materiálu vyplývá, že se žalobce dostavil k žalovanému a podal zde žádost o zaměstnaneckou kartu, která byla usnesením z téhož dne žalovaným prohlášena za nepřijatelnou, neboť si žalobce předem nesjednal termín k podání žádosti a žádost nebyla podána osobně. K žádosti o zaměstnaneckou kartu byla podána také žádost o upuštění od osobního podání žádosti. Ani v nyní projednávané věci ale nelze ze spisového materiálu seznat, zda průběh podávání žádostí proběhl tak, jak

popisoval žalovaný, tedy že nejprve žalobce podal samotnou žádost o zaměstnaneckou kartu a až ve chvíli, kdy mu byla vrácena, ji obratem podal znovu spolu s žádostí o upuštění od osobního podání žádosti, anebo žalobce rovnou podal žádost o zaměstnaneckou kartu spolu s žádostí o upuštění od osobního podání žádosti. Ze správního spisu ovšem vyplývá, že se žalobce pokusil o registraci několika termínů k podání žádosti, která ovšem skončila vždy neúspěšně.

21. Podle § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že žádost o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického nebo zvláštního víza, žádost o prodloužení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a žádost o vydání povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně.
22. Podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců platí, že zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti.
23. Podle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců platí, že žádost o udělení dlouhodobého víza a žádost o prodloužení doby platnosti dlouhodobého víza a doby pobytu na území na toto vízum nebo žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu je nepřijatelná, jestliže si cizinec předem nesjednal termín podání žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu způsobem stanoveným tímto zákonem.
24. Podle § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců nepřijatelnost žádosti zjišťuje u žádosti podané na zastupitelském úřadu zastupitelský úřad a u žádosti podané ministerstvu ministerstvo. Je-li žádost nepřijatelná, řízení není zahájeno a na žádost se hledí, jako by nebyla podána; tuto skutečnost ministerstvo nebo zastupitelský úřad cizinci písemně sdělí včetně důvodu nepřijatelnosti, učiní o ní usnesení do spisu a vrátí tiskopis žádosti, veškeré předložené doklady a správní poplatek, pokud byl uhrazen. Nepodá-li cizinec žádost osobně, ač je k tomu podle tohoto zákona povinen, postupuje se obdobně podle věty druhé.
25. Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku 10 Azs 104/2019 – 36 uvedl, že je podstatné, že žalobce si nebyl schopen dlouhou dobu sjednat termín pro podání žádosti o dlouhodobý pobyt a potažmo zaměstnaneckou kartu v systému Visapoint, který byl judikaturou NSS označen za nefunkční. Odkázal přitom na závěry výše citovaného rozsudku rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, čj. 10 Azs 153/2016-52, a uvedl, že podání žádosti nouzovým způsobem je totiž v podstatě jedinou účinnou obranou žadatele před nezákonným jednáním veřejné správy spočívající v tom, že mu neposkytne v přiměřené lhůtě možnost podání žádosti postupem zákonem standardně předpokládaným. Za takových okolností pak není rozhodné, zda žadatel současně s nouzově podanou žádostí podal také žádost o upuštění od osobního podání žádosti (rozsudek NSS ze dne 30. 5. 2017, 7 Azs 227/2016-36, č. 3603/2017 Sb. NSS). S ohledem na shora uvedené bylo tedy nutné na žádost žalobce o zaměstnaneckou kartu hledět jako na účinně podanou, neboť využil nouzový způsob podání žádosti, protože mu nebylo umožněno, aby si v přiměřené době lidsky důstojným způsobem sjednal termín pro podání žádosti o zaměstnaneckou kartu. K obdobnému závěru dospěl NSS např. v rozsudku ze dne 16. 5. 2019, čj. 1 Azs 31/2019-63, či ze dne 15. 8. 2018, čj. 4 Azs 150/2018-35 (viz bod 35 a násl. citovaného rozsudku).

26. Nejvyšší správní soud uzavřel, že s ohledem na výše uvedené není vůbec podstatné, zda žádost o zaměstnaneckou kartu byla podána současně s žádostí o upuštění od osobního podání žádosti či nikoli, případně zda žádosti byly podávány tak, jak popisuje žalovaný. Proto se ani městský soud objasněním okolností ohledně posloupnosti podaných žádostí nezabýval.
27. Citovaný rozsudek navíc potvrdil výše uvedený závěr městského soudu učiněný v předchozím rozhodnutí o tom, že na podanou žádost žalobce o zaměstnaneckou kartu bylo nutné hledět jako na účinně podanou, neboť využil nouzový způsob podání žádosti, protože mu nebylo umožněno, aby si v přiměřené době lidsky důstojným způsobem sjednal termín pro podání žádosti o zaměstnaneckou kartu. K tomu soud přidává ještě závěr o tom, že na tento závěr nemůže mít vliv tvrzení žalovaného o tom, že by mělo být zohledněno to, že žalobce podával žádosti postupně a teprve k druhé žádosti přiložil žádost o upuštění od osobního podání.
28. Městský soud byl dále zavázán Nejvyšším správním soudem také k tomu, aby se kromě závěrů plynoucích z usnesení rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 - 52, vypořádal i s navazující judikaturou Nejvyššího správního soudu věnující se posouzení povinnosti žadatelů dodržovat úřední hodiny pro konkrétní typy pobytových oprávnění v rámci systému Visapoint, kterou argumentoval v kasační stížnosti stěžovatel.
29. Se žalovaným lze souhlasit, že se žalobce dostavil v úředních hodinách pro jiný typ pobytu, než pro který byla žádost podána, když tato skutečnost vyplývá i z dokladů předložených žalovaným v řízení před soudem. Přesto však městský soud s ohledem na stávající judikaturu, zejm. na již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu 4 Azs 150/2018 zdůrazňuje, že je nutné rozlišovat jednotlivé konkrétní situace, které v souvislosti s podáním žádosti na velvyslanectví nastaly a toto jednání posoudit i s ohledem na typ žaloby, kterým se žalobce svých práv u soudu domáhá.
30. Městskému soudu nejsou známy judikáty, na které žalovaný odkazoval v kasační stížnosti, nicméně vycházel z toho, že žalovaný u jednání odkazoval např. na rozsudek ze dne 31.5.2018, č.j. 7 Azs 75/2018, který ale řešil otázku dodržování úředních hodin z hlediska namítaného nezákonného zásahu do práv žalobce. Touto problematikou se zabýval i v Nejvyšší správní soud již citovaném rozsudku 10 Azs 104/2019, ve kterém uvedl, že judikatura vztahující se k úředním hodinám není pro posouzení věci přílehavá, neboť se v ní jednalo o situace, v nichž žalobcům nebylo umožněno žádost o příslušné pobytové oprávnění podat (resp. vůbec vstoupit do budovy zastupitelského úřadu), neboť se dostavili mimo úřední hodiny vyhrazené pro podávání žádostí o pobytové oprávnění, případně se dostavili v úředních hodinách, nicméně neměli sjednaný termín pro osobní podání žádosti.
31. V nyní posuzované věci, shodně jako ve věci projednávané před Nejvyšším správním soudem, si žalobce sjednal termín pro osobní podání žádosti z jiného důvodu, zde o krátkodobé schengenské vízum, nicméně následně osobně podal žádost o zaměstnaneckou kartu, kterou žalovaný přijal a poté ji posoudil jako nepřijatelnou, ačkoli tak učinit nemohl.
32. Ze shora uvedených důvodů Městský soud v Praze dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, napadené rozhodnutí žalovaného podle § 78 odst. 1 s..ř.s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Správní orgány jsou právním názorem vysloveným Městským soudem v Praze v dalším řízení vázány (§ 78 odst.5 s.ř.s.).

33. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení, které se sestávají z odměny za zastupování advokátem za čtyři úkony právní služby po 3.100 Kč (převzetí zastoupení, podání žaloby, účast u jednání, vyjádření ke kasační stížnosti) a čtyři paušální náhrady po 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a), d), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění]. Advokát žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto s ohledem na § 57 odst. 2 s. ř. s. se náhrada nákladů za zastoupení zvyšuje o částku odpovídající této dani (21 %), t.j. 2.856 Kč. Součástí nákladů je i zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000,- Kč. Celkem tak soud přiznal žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 19 456 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 SŘS a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 17. října 2019

JUDr. Hana Veberová v. r.
předsedkyně senátu